

LA DEVANTERA

QUINZENARI CATALANISTA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: ASSOCIACIÓ POPULAR REGIONALISTA, ESCUDELLERS BLANCHS, 8, 1.ª

LO QUE VOLEM

"Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanes, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereix a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya 's fallin en última instancia 'ls pleys y causes; volem ser àrbitres de nostra administració fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris o diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa prefi servey tan sols dintre Catalunya." (Del Manifest de la "Unió Catalanista" de 16 de Mars de 1897.)

Las elecciones y el Catalanisme

«B molt gust copiem el següent tros d'un article que «Sobre elecciones» publicà en *La Renaixensa* son il·lustrat director, nostre bon amic y respectable company en Joaquim Botet y Sisó:

«El Catalanisme, en materia d'eleccions, no té un criteri tancat. Ja desde 'l comens de la seya organizació com a conjunt de foras que treballan pera conseguir la autonomia de Catalunya en tots los ordres, polítich, econòmic y administratiu, tan aviat com hagué concretat en son programa, las Bases de Manresa, els principis capdals que resumeixen las sevas aspiracions, es preocupà dels medis de què podia y devia valerse pera obtenir la realització de son programa, y entre aquestos hi enloguè la lluyta en los comicis, no ab caràcter obligatori pera 'ls individus y entitats que forman part de la Unió Catalanista, sino ab caràcter circumstancial y pluri, deixant a las meritadas entitats que en ús de la autonomia que 'ls correpón en tot lo que no afecta a la essencialitat dels principis o del programa del Catalanisme, resoluin lo que creguin més convenient en cada cas y en cada localitat, ja que ellas son també las que 's trovan en situació de poguer apreciar millor y més d'aprop las sevas particulars conveniencias»

Si, senyors; és aquet el criteri del Catalanisme: d'expansió y tolerancia, de llibertat individual y d'autonomia completa pera pensar, en qüestions secundaries, lo que cada hu crega més convenient a la nostra causa. Las Assembleas tingudas pera parlar de lluytas electorals se feren ab l'únich fi de limitar y posar condicions als que vulgan usar de tals medis, mes no hi ha cap principi en cap Assemblea que 'ns obligui a creure en la eficacia d'aquells procediments ni que 'ns privi de parlar en contra d'ells.

Y com que aquet dret s'ha discutit y fins se 'ns ha negat, ab ben malas formas per cert, convé que sàpigan els anatematisadors que 'l Catalanisme no depèn del criteri d'uns quants senyors, sino que té ben definidas sas reglas de conducta en cada cas particular, y a ellas y a res més ens hem d'atendre.

«Lo criteri de *La Renaixensa* será 'l criteri de llibertat, que és el de la Unió Catalanista, IGUALMENT RESPECTUÓS DELS PARTIDARIS D'ANAR A LA LLUYTA ELECTORAL, QUE DEL DELS DE NO ANARHI.»

Aquet és el criteri que també tenim nosaltres y el que desitjem que tingui la Unió Catalanista, de la que sempre n'hem sigut entusiastas defensors, en som y desitjem serne.

Centre Escolar Catalanista

FRAGMENTS DEL DISCURS PRESIDENCIAL DE LA SESSIÓ INAUGURAL D'ENGUANY, CELEBRADA 'L PROP-PASSAT DIA 20.

.....En todas las cosas, senyors, pera poguer convèncer és precis comensar per donar exemple, y per això crech que farà més propaganda sòlida de sas idees 'l home franch de cor y de conciencia honrada quinas accions sigan espill de sas paraulas, que 'l que las defensi ab arguments brillants si 's vol y convincents, si es descuyda 'l més contundent de tots, que és el de la conducta personalment seguida.

Y si tota agrupació ha de tenir això en compte, d'una manera especial ho deu fer encare 'l Catalanisme; aquet, més que tot, deu procurar purificar al poble català, treynti totas las taras que 'l malejan, y em sembla que pera realisar son propòsit deu presentarse ell lliure de taca. Y que 'l caràcter del poble català està molt corromput encare y que tenen d'obrirse encare molt camí els ideals catalanistas en nostre poble, es pera mi y crech que també ho será per tots vosaltres una veritat ben trista.

No 'm cegan aquesta mena de fochs artificials que estem avuy veyent; està are de moda, sobre tot aquí a ciutat, el dirse catalanista, y a mi m'agradaria sapiguer que entenen per Catalanisme molts dels que 'n fan tantas bocadas.

El presentan moltes vegadas ab un caràcter incomplet, tenint en compte potser més els interessos materials que no altra cosa; ja ho diuhen que pretenen el complet renaixement moral y material de Catalunya, pero devegadas no 's veu d'una manera manifesta y passa en això, com en tot, lo de la muller de Cèssar, que no li basta ser honrada, sino que es precis que ho sembli.

Es un criteri com qualsevol altre el de mantenir continuament en agitació un poble pera la consecució de fets parcials que vagin seguint els grahons per hont s'arriui al assoliment de tot el programa catalanista. Aquesta tensió constant excita lo que podríam anomenar sistema nerviós de la massa y, sobretot quan el caràcter no es pas sencer encare, pot donar lloch a grans atachs d'histerisme.

Jo recordo, senyors, sempre que penso en això, la absolució del assessi d'en Garcia Victory y la pena que 'ns causà ovació que 's feu an aquell subjecte.

Cada dia 'm vaig convenent de que 'l Catalanisme ha de ser, més que un partit polítich, una acció social; el Catalanisme ha de proposarse purificar el caràcter del nostre poble, y no crech que

siga 'l medi més apropiat extenuarlo ab el soste niment d'una contínua lluyta, mantenintlo en un estat de constant agitació, que las ayguas tèrbolas no s'aclareixen pas remoguentlas continuament.

Es mon entendre que devem partir de que 'ls catalans no som perfectes ni molt menys.

Modifiquem nostras costums, que en molts be val la pena; apartem sobre tot de nosaltres la rutina, la rutina en l'obrar y la rutina en el pensar, que es cosa tan extesa que no sembla sino que aqueixa gran lley de la inercia a que obeeix la materia hagi extès també sobre 'l mon intelectual son domini.

Per ella repetim, sense parahi compte, ideas y pensaments, no més que de tant sentirilas a dir als altres, y desviem moltes vegadas el nostre criteri. D'aquet defecte no se 'n lliuran pas alguns catalanistas.

El Catalanisme 's deu resoldre sempre no més que en un intens amor a Catalunya, lluny d'ell tota mena d'odis; un amor reflexiu que 'ns té de permetre veure 'ls molts defectes de què patim y ens obligui a cada hu de nosaltres en sa corresponent esfera a mirar de subsanarlos, sense precipitació de cap mena; no importa que 'ls vinguts de poch, ab l'entusiasmisme y la inconsciencia dels novells, ens tatxin d'idealistas y ens diguin, tot fent brometa, que esperem assentats l'adveniment de la autonomia. Hi han molts que no més comprenhen lo que fa soroll y creuhen que tot consisteix en ficarse imprudentment, sens reparar molts cops en els medis, a intervenirho tot; jo no sé ahont pot portar aquet camí; sols em temo que com a conseqüència abortin els ideals autonomistas y ens neixi un organisme migrat, que mori al poch temps per falta d'ambient moral en què créixer.

Cuydemse, senyors, d'educar al poble infundintli el coneixement y el respecte de sa personalitat; lo demés ja vindrà per si mateix, el fet més insignificant será prou pera que Catalunya conseqüeixi la seva autonomia.

J. SANS Y OLIVERAS

Agrupació "Baix de Roda"

FRAGMENTS DEL DISCURS PRESIDENCIAL DE LA SESSIÓ INAUGURAL CELEBRADA 'L PROP-PASSAT DIA 15

Hi han catalanistas *per se* y altres *per accidens*; los primers tenen la ferma convicció de que ho son per naturalesa, per obligació, perque la idea que sustentan es racionalment positiva y per tant infalible; catalanistas d'aquesta mena no s'entusiasmamaran per fogaradas de palla ni 's desenganyaran per entrebanchs momentanis; mes parlieu ab un dels segons, y veureu que s'ha fet

soldat per conveniència (y encare menys mal si no ho fa ab miras personals) o perque l'oripell l'ha enlluernat; després de córrer per tots els partits polítics s'ha fet autonomista perque, are com are, vesteix; altres pretenen rescabalar sota nostra bandera els interessos que 'l Centre 'ls ha xuclat; altres perque 'ls ha encisat la eloqüència d'un orador o be l'èxit sorollós d'una lluita més o menys inútil, cap per convicció. Perjudicials son dits elements dins del Catalanisme y malhauradament que la majoria fos completa, que las il·lusions y aventuras quixotesques se 'ns endurien lo més preuhat de nostra causa. La gran obra que 's manté neta y ferma fora tacada pel llot de la política, y quan sufrissim un contratemps fugirien del nostre costat els causants més o menys conscients de tanta calamitat, volant altra volta al fangar de la política, d'abont volant vingueren.

Hi ha qui ha llessat la idea de que s'ajuntin, formant un sol cos, els elements que, si be dissenyeixen de nosaltres, en quant a la qualificació y l'alcans de nostra Doctrina, accepten en principi, ab més o menys amplitut, la autonomia de Catalunya; jo crech completament lo contrari, cada hu està convensut del camí que segueix (aixís havem de suposarlo) y si n'hi ha algún que eregui més planer el del altre, sense dificultat de cap mena podrà ajuntarshi, pero d'aixó a dir que 's pot arribar a una fusió hi ha molt tros. Jo crech, com molts creuen, que per tots camins se va a Roma, per tant, els que vagin per viarany escabrosos y de seguritat dubtosa, ja saben ells lo perill que tenen de caure a lo millor; fins admeto que aqueixos elements podrien avenirse sempre que 's tractés d'algun acte d'importancia excepcional pera nostra terra, que no fossin eleccions ni altrás odiosas conxorxas pel istil, pero sempre conservant la seva independència en lo camp en que militan. Y no sols crech que es necessaria la observació d'aqueix mon particular criteri, sino que l'estimo altament convenient y indispensable, donchs es precis que en tot moviment hi hagin la part radical y la conservadora, o del ordre, per una pila de causas que no és la ocasió d'especificar...

Reconeguem, donchs, que no som nosaltres mateixos y que estem un bon xich degenerats; o sino no 's comprendria que molta part d'autonomistas tinguessin la especial bonhomia de creure que un general foraster, que encare duya tacadas las mans ab la sang del malhaurat Rizal, màrtir del nacionalisme filipi, duria 'l benestar y la redempció de nostra patria; si no estessim decaiguts no passaria que hi hagi una porció d'enganyats companys que 's deixin enlluernar per la gran comedia bufo-trágica anomenada sistema electoral, creient que ab tals conxorxas y pudrimener assoliran la consecució de nostres honrats ideals, y que 's gastin milenars de milenars pera l'establiment de comités electorals y altres gustos d'eleccions (y), y 's deixi oblidada d'una manera que fa llàstima la ensenyansa catalana, sense comprendre que sense instrucció no hi ha benestar ni estabilitat possible... la nostra tasca mentres no assolim la implantació de nostre programa, no ha d'esser de baixa política; el nostre treball ha de tindre per objecte dignificar al poble, ensenya'l a esser conscient en sos actes, treureli de sobre aqueix habillament postis que 'l prostitueix, és precis que 'ns regenem inoculantnos sang nova, que siguem, avans tot y sobre tot, catalans a la catalana....

FRANCESC CURET

ENGRUNAS

Encara que fassi uns quants mesos d'aixó que ara 'ls contarem, no deixa d'esser interessant.

Quan en Moret va veure 'ls tres canons de gran calibre que hi havian a Cuba durant la guerra ab els Estats Units, va exclamar:

— ¡Y ab aquets canons vam perdre!!
— Oh, — van dirli — és que no més n'hi havia un en disposició de fer foch; els altres dos no estavan montats encara.

— Si arriban a funcionar tots tres potser els vensuts haurian sigut ells.

Ab aixó ja ho veuen si ens va venir prim. Ab una mica més guanyem. Sempre ens ho vam pensar que aixó 'n tenia la culpa.

Si no que no sé si s'acostuma a fer, fins valia la pena de dirlosi an els dels Estats Units que s'esperessin vuyt dias. Perque, vaja, jo també hi estich ab lo que diu en Moret, que si haguessin enjagat tots tres canons no hauria perdut Espanya.

Ab l'arrencada de valor que portava el ejército y un parell de canons més ens podian fer un nus a la cua aquells tossinos, més que tossinos, que cada vegada que hi penso em revesteixo d'honor nacional y la Marcha de Cadiz em fa pessigollas a la gorja, y... vaja, que ja m'hi engresco.

Que no s'en desfassin per aixó encara, d'aquells tres canons. Al menos n'hi haurà pera fer la por al moro avuy per demà que 'ns inquieti.

Y ara que no s'en parli de la pèrdua de las colonias. La culpa es dels canons. Y de las sis classes de vapor.

Els electors de Solsona son dels avensats.

Segons noticias del nostre corresponent electorero las eleccions lligislativas d'aquell districte tindran gran relació ab la electricitat y ab els últims avensos de las ciencias físicas.

Ja s'ha acabat alló de demanar ponts, ja n'hi ha prou de pidolar campanars; ja ningú hi està per las carretas; a Solsona hi han ideals més moderns, hi han miras més allargadas, es la electricitat que s'emportarà tots els vots de las personas que 's tingan per progressivas.

Allí tothom donarà 'ls seus sufragis al diputat que prometi l'instalació d'un telefon.

D'aixó 'n dich personas instruhidas y amantes de la civilisació. Bé 'ls hi ha costat prou de desvetllarse.

Felicitem als solsonenses per la seva pensada y els recomanem que tots votin com una pilota pel telefon.

Diuen que 'ls federals d'en Vallés y Ribot han fet pacte ab els unitaris per anar tots junts a las eleccions en el districte de Vilanova-Sant Felu.

Me sembla que per taula han rebut els autonomistas. No sé pas com s'ho arreglaran els partidaris de la concordia ab tots els elements que d'aprop o de lluny defensen alguna coseta d'autonomia. Una passas més y ja som a can Lerroix sense adonárnosen.

Ja han llegit la circular d'en Maura? Es cosa que val la pena de llegirse, en particular tots els que s'afecten per assumptos electorals.

No 'ns ha vingut de nou perque n'estem més que convensuts que 'ls d'allà dalt no miran altra cosa ni pensan en res més que burlar la voluntat del poble, però ab tot se necessita tota la desprecupació d'un ministre espanyol pera redactar un document com el de que parlem.

Vé a esser una mena de tupinada en conserva y legalizada toute a la fois que diuen els francesos. Ab ella 'ls candidats d'oposició que ab pron penas y treballs hauran lograt tenir intervenció en els col·legis electorals, quedaran sense que ni s'en adonaran. Un foch de mans sense trampa, veusho aquí lo que és.

Y que no hi valdrán pinxos ara, perque las urnas estaran custodiadas per arguments de tant pes com els maüers y aquets a la disposició única del delegat que, proposat pel respectiu governador hagi nomenat el mateix ministre de la Governació.

Aquets delegats tindran la autoritat suprema dintre del col·legi y serán els únics que farán y desfarán al seu gust tots els incidents que tant

sovint passan en diadas d'eleccions. Fins nomenaran notari a qualsevol, encare que no ho sigui, pera testimoniar y donar fe de lo que, se suposa, passarà o no passarà, segons.

En fi, que tindrem legalitat y tot lo que vulguin. Y qui no ho vulgui creure que ho vagi a veure.

Ab aixó ja ho saben, en Maura vol que tot vagi com una seda y em sembla que ho lograrà. Y en cas de que no ho logrés aquesta vegada ja se 'n pensarà un altre. Es un talentós en Maura.

En sap un niu de fer eleccions. Més que en Romero Robledo.

Copiem de La Veu de Catalunya:

Entre 'ls elements industrials ha causat no poca estranyesa que 'l senyor Codina y Sert, soci de la Lliga Regionalista fins fa quatre dias que se li va demanar la baixa, FIGURI ARE EN LA CANDIDATURA CACIQUISTA.

Homes de conviccions tan arreladas son els que fan falta pera regenerar la patria.

Naturalment que fan falta aquets pera regenerar la patria. A La Veu de Catalunya aixó li vé de nou, a nosaltres no 'ns estranya gens, perque ja n'estem convensuts de que portan molt lastre.

Per aquesta rahó no 'ns entusiasmem ab las sevas campanyas de quincalleria. Y esperinse, que d'altres n'han de tenir de desenganyis.

Son regionalistas d'ocasió que sempre buscan el sol que més escalfa. Quan el sol se 'ls pongui ja veuran quin fret que tindran.

NOVAS

Marián Vayreda, d'Olot, Joan Frànquesa, de Barcelona, y J. Got y Anguera, de Sabadell, tres bon catalans que han desparegut en poch temps del mon dels vius. Enterats com suposem als nostres llegidors de las qualitats que adornavan a dits companys, prescindirem de ferne menció, mes donem compte de la seva mort pera cumplir com a bons, associatinos al dol de Catalunya per la seva pèrdua.

Desde la aparició del número pasat de LA DEVANtera, dugas entitats catalanistas d'aquesta ciutat, el Centre Escolar Catalánista y la agrupació "Bach de Roda" han celebrat las sessions inaugurals de curs.

En la agrupació "Bach de Roda" després de la memoria del secretari, el president en Francesch Curet, llegí 'l seu discurs que versava sobre'l tema "Ambient en que s' desenvolupa l'actual moviment particularista catalán, acabant la festa ab un parlament del D. Martí y Julià, dirigit als socis de "Bach de Roda" tots mol joves y plens d'entusiasme en la defensa d'ideals generosos, felicitant de que dintre 'l Catalanisme hi hagi una joventut conxeidora dels ideals que defensa, fins al extrem, com molt bé digué de que 'ls més bregats dintre 'l Catalanisme poden allisonarse en l'amor y desinterés d'ella.

En el Centre Escolar Catalánista 'l Secretari llegí una detallada memoria dels treballs realitzats pel Centre durant els dos cursos anteriors.

El President en J. Sans y Oliveras llegí 'l reglamentari discurs presidencial y En Joseph M. Roca, president de la Junta permanent de la Unió Catalanista, en nom d'aquesta felicità als disertants en particular y al Centre en general encoratjantlos a tots pera que segueixin avant en el camí emprés obheint els consells que 'ls adreça en son discurs el president del Centre.

D'abds discursos presidencials, en la impossibilitat de publicarlos enters, n'insertem alguns fragments en altre lloch d'aquest número com veuran nostres llegidors.

El motiu de publicarlos es el criteri sà y radical que en ells domina y dels que s'en desprén una conformitat completa ab nostre criteri al criticar y rebutjar com a perjudicials y contraproduents tota mena de conxorxas y procediments descreditiats.

Feya temps que la entitat de que és portant-veu aquest quinzeneri havia sentit la necessitat de modificar els Estatuts per que 's regia, modificació que no s'havia pogut portar a cap en virtut del estat normal en que fins fa poch s'ha trovat nostra ciutat y bona part de Catalunya. En la última Junta General celebrada durant aquesta segona quinzena de Febrer s'ha realitat la esmentada reforma d'Estatuts, que ha cambiat el nom d'Associació Popular Regionalista, en Associació Popular Catalanista. El nom no fa la cosa, pero es precis que no se 'ns confongui prenent per una entitat del Regionalisme.

La Associació Popular Catalanista, donchs, celebrará ben prompte la sessió inaugural, en dia y hora que anunciarem previament.

Molts perillichs de Catalunya y de fora d'ella han donat compte de la aparició del primer número de LA DEVANtera. Bona part d'ells, entre 'ls que devem citar al Euskalduna, de Bilbao, que per perenèixer a una nació germana en penyalits, ens han dedicat paraulas d'encoratjament que de debb agraïm. A tots mils mercès y salúgan que poden comptar ab nosaltres en tot lo que sigui prop-ganda seria de Catalanisme.

Entre 'ls esmentats de Catalunya devem citar joventut, quin ens dirigeix la següent nova Publicacions rebuda: "LA DEVANtera", quinzeneri catalánista, redactat pels mateixos escriptors de La Nació Catalana, quinas tasques venen a continuar sustentant las radicals doctrinas de sempre. Ab gust vejem al nou periódic emprendre ferma campanya en defensa de sas conviccions, y li desitjam acort, puig els moments son de prova, com també llarga vida pera bé de Catalunya."

PETITA CORRESPONDENCIA

M. C. Balaguer.—Rebut la seva; junt ab 6 ptes. te pagat to aquest any; quant hagi finit la suscripció ja l'avisaré.

R. R. P. Barcelona.—Rebut 1 pta.—J. P. F., Barcelona.—Rebut una pesseta y mitja; quedan anotats protectors.

A. B., Barcelona.—Rebut 2 ptes.—R. L., Barcelona.—Rebut 2 ptes.—J. P., Tarragona.—Rebut ptes. 1'50 en 6 sagells correu.

M. S., J. C. i V. O. Barcelona.—Quedan anotats protectors. F. de P. C., Dr. P. M. Barcelona; F. J. M. Gracia.—Quedan nomenats propagadors.

Imprempta carrer Cardona, 5, Barcelona.